UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De His, Qvæ Fivnt A Majori parte capituli. Titvlvs XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

Innocentius III. *a Archiepiſcopo Senon. & ejus ſuffraganeis.*

ET ſi membra corporis *b*: *& infrà.* Provinciæ Senon. capitula cathedralium eccleſiarum ad nos querimoniam tranſmiſerunt, quòd Archiepiſcopus Senon. & ejus ſuffraganei, procuratores eorum nuper ad provinciale concilium convocatos ad tractatum eorum admittere noluerunt: *& infrà.* Viſum fuit nobis & fratribus noſtris ut capitula ipſa ad hujuſmodi concilia debeant invitari, & eorum nuncii ad tractatum admitti, maximè ſuper illis, quæ ipſa capitula contingere dignoſcuntur.

DE HIS, QVAE FIVNT A MAjori parte capituli.

TITVLVS XI.

CAP. I.

In univerſitatibus eccleſiaſticis prævalet regulariter, quod fit à majori parte, niſi minor pars rationaliter contradicat. h.d.

Ex Concilio Lateran. *c*

CVm in cunctis eccleſiis, quod pluribus & ſanioribus fratribus viſum fuerit, incunctanter debeat obſervari: grave nimis eſt, & reprehenſione digniſſimum, quòd per quaſdam eccleſias pauci quandoque non tam de ratione, quàm de propria voluntate ad ordinationem *d* eccleſiaſticam procedere non permittunt.

Quocirca præſenti decreto ſtatuimus, ut niſi à paucioribus & inferioribus aliquid rationabiliter objectum fuerit & *e* oſtenſum, appell. re. prævaleat ſemper & ſuum conſequatur effectum, quod à majori & ſaniori parte capituli fuerit conſtitutum. Nec conſtitutionem *f* noſtram impediat, ſi fortè aliquis ad conſervandam eccleſiæ ſuæ conſuetudinem ſe juramento dicat adſtrictum: nec enim juramenta, ſed potius perjuria ſunt dicenda, quæ contra utilitatem eccleſiæ & ſanctorum Patrum veniunt inſtituta. Si quis autem *g* hujuſmodi conſuetudines, quæ nec ratione *h* juvantur, nec ſacris congruunt inſtitutis, jure præſumpſerit, donec dignam egerit pœnitentiam, à perceptione ſit Domini corporis *i* alienus.

CAP. II.

Canonicus non interdicit eccleſiam, ſed hoc facere debet Epiſcopus cum capitulo.

Celeſtin. III. *R. Claremonen. Epiſcopo.*

QVæſivit: [1 *& infrà.*] Super *l* eo, quòd eccleſiam tuam quidam ex canonicis etiam minimis, quia penſio eccleſiæ debita non redditur, vel clericus aliquis aut parœcianus deliquit *m*, ſine tuo & aliorum canonicorum adſenſu interdicto *n* ſupponunt: [2 *& infrà.*] Fratern. tuæ taliter reſpond. quòd interdictum in aliqua eccleſia per aliquem vel per aliquos de canonicis tuis ſine tuo & aliorum fratrum adſenſu poſitum, obſervetur: [3 *& infrà.*] Sed ſi quis in his deliquerit, eccleſiaſticæ coërcitioni ſubjaceat: cùm peccata ſuos auctores *o* tenere debeant, nec pœna ſit ulterius protrahenda, quàm delictum fuerit in excedente repertum.

[1 *A nobis tua diligentia probitatis, quid obſervari debeat.*]

[2 *Per quod ipſius eccleſiæ ſervitium deperit, & inde in populo ſcandalum non modicum generatur. Super quo.*]

[3 *Niſi talis exceſſus extiterit & tam gravis, per quem meritò eccleſia ſilere debeat, nec ſuſtineas prætextu occaſionis hujuſmodi, ut interdictum ab aliis obſervetur, niſi tuus & aliorum* [illegible] *tuorum conſenſus acceſſerit.*]

CAP. III.

Communis ordinatio eccleſiæ, per contradictionẽ & appellationem ejus, cujus non intereſt, impediri non debet. h.d. quod [illegible]

Innocentius III. *Auguſten. præpoſito.*

EX ore *a* ſedentis: [1 *& infrà.*] Accedentibus ad præd. no. T. ac B. Auguſten. *b* Canonico pro quæſtione, quæ inter vos ſuper præpoſitura Auguſt. eccl. vertebatur: ex parte ipſius B. fuit propoſitum, quòd [illegible] ter ejuſdem à C. præd. no. Decano & capitulo Auguſten. literas obtinuit deſtinari, ut intra ſpacium menſis [illegible] eundem eligerent & adſumerent in præpoſitum Auguſten. in ſignum inveſtituræ annulo aureo [illegible] quibuſdam mandati Apoſtolici executoribus [illegible] tis. Capitulum memoratum cùm audiſſet, quòd C. quondam eorum præpoſitus in Epiſcopum [illegible] ctus & confirmatus fuiſſet: licet dictas literas [illegible] piſſent, in contemptum tamen eorum aſſignato [illegible] termino, intra quem ipſi deberent ſuper mandato Apoſtolico reſpondere, H. tunc Auguſten. Decanum in præpoſitum elegerunt: [2 *& infrà.*] Quia [vero] legitimè conſtitit, quòd prædictus B. de præpoſitura [illegible] aliquatenus inveſtitus, etſi mandatum fuerat, ut [illegible] inveſtiretur: de qua etiam ſi inveſtitus fuiſſet, [illegible] ra ejus per præd. no. certa fuit ratione caſſata: quæ etiam ſi caſſata fuiſſet, per hoc, quod dicto H. reverentiam exhibuit, quæ debetur *e* præpoſito, juri ſuo renunciaſſe videtur: nos attendentes ſibi de jure non [illegible] competere, ut per appellationem ob id interpoſitam, communem ordinationem eccleſiæ impediret, [illegible] gentes etiam te à majori parte tam dignitate quàm numero eorum, quos eligendi jus conſtabat habere, [illegible] ctum fuiſſe canonicè in præpoſitum, electionem [illegible] auctoritate Apoſtolica confirmamus, præfato B. [illegible] præpoſitura ſilentium imponentes.

[1 *In throno procedebat gladius bis acutus, hic eſt* [illegible] *lomonis qui ſecat utrinque, reddens unicuique quod ſuum* [illegible] *igitur qui licet immeriti locum veri Salomonis divina* [illegible] *tenemus, gladium iſtum tunc prudenter exercemus, cum* [illegible] *in auditorio noſtro legitimè ventilatas, mediante juſtitia* [illegible] *Ad hoc verò emergentium prolixitas quæſtionum &* [illegible] *cauſarum ad ſedem Apoſtolicam referuntur, ut cum* [illegible] *fuerint aſſertione partium patefacta, procedat ab Apoſtolica ſententia deducens in certitudinem dubia, & obſcura* [illegible] *lucem, ut litigantium diſſenſione ſopita, ſuum juſtitia* [illegible] *quatur actorem. Inde ſiquidem fuit quod.*]

[2 *Cum ergo dictus Cardin. hæc & alia quæcunque* [illegible] *hinc inde propoſita, nobis ac fratribus noſtris fideliter* [illegible] *teſtationibus & allegationibus, & rationibus utriuſque* [illegible] *ditis & cognitis.*]

CAP. IV.

Prælatus cum majori parte capituli contradicente [illegible] *re poteſt, quòd ad neceſſariam reparationem fabricæ* [illegible] *nicus conferre teneatur.*

Idem.

EX parte tua *f* nobis fuit, frater Archiepiſcope, [illegible] timatum, quòd ad reſtaurandam fabricam [illegible] magenſ. eccleſiæ tractatum communiter habuiſtis, [illegible] poſtulante ut quilibet canonicorum tecum pariter [illegible] quam ſuorum redituum portionem operi tam [illegible] ceſſario deputaret: [1 *& infrà.*] Statuimus [illegible]

a *alit. Honor. III. habetur in omnibus antiquis.* b *De provincialib. Concil. Vid. Concil. Trid. ſeſſ. 24. c. 2. & ſeſſ. 25. de reform. cap. 2.* c *Concil. Lat. ſub Alex. III. c. 16. & Cap. 1. eod. tit. in 1. compil.* d *Dictio ad, deeſt in aliquot antiq.* e *vel.* f *veſtram.* g *enim.* h *alit. non.* i *alit. Clemens III.* k *Claromonen.* l *Cap. 2. eod. titul. in 2. compil.* m *al. delinquit.* n *Supponit.* o *Actores.*

a *Cap. un. eod. titul. in 3. compilat.* b *alit.* [illegible] *Canonicis.* c *D. al. E.* d *ſuſcepiſſet: in aliquot* [illegible] *in contemptum earum, aſſignato tamen prius* e [illegible] *bat. quæ debet præpoſito exhiberi.* f *Cap. 1. eod. titul. in 4.* [illegible] g *qui.*

veſtrûm tuis, frater Archiepiſcope, & majoris & ſanioris partis capituli ſtatutis ſuper hoc duxerit *a* reſiſtendum, obtineat ſententia plurimorum *b*.

[1 *Quia verò ſuper hoc diverſæ fuerunt inter vos, filii canonici, & variæ voluntates, ne tam laudabile opus ex veſtra diſſidentia negligatur.*]

VT ECCLESIASTICA BENEficia ſine diminutione conferantur.

TITVLVS XII.

CAP. I.

Rubrum ſufficit pro ſummario. Vel ſumma ſic ſecundùm Abbatem: Occulta collatio beneficii, licet ſit ſuſpecta, benè valet, dummodo illa legitimè facta probetur. h. d. Et eſt caſus not. non tamen facit ad titulum, nec omnes diſtinctè hoc tenent, ſed major pars concludit cum hoc ſummario.

Innoc. III. *Mediolan. Archiepiſ.*

VT noſtrum *c* procedat de vultu Dei judicium: [1 & ſ.] Præterea proponebas, quòd cùm nullus debeat ſine accuſatione *d* damnari, nec aliquid circa negotium illud ſit actum in forma judicii, depoſitiones teſtium non poterant tibi præjudicium generare. Quia verò hæc allegatio perſonam noſtram tangere videbatur, dignum duximus cauſam commiſſæ inquiſitionis & ordinem plenius explicare, ne quis quomodolibet ſuſpicetur, quod nos in hoc negotio perperam proceſſerimus, præſertim cùm ratio aſſignanda debeat eſſe poſteris profutura. Cùm enim juris ſit explorati, quòd actore non probante, is qui convenitur, etiam ſi nihil præſtiterit *e*, debet abſolvi: videri poterat, quòd nos tibi, qui conveniebaris à nobis, malitioſè vel indiſcretè onus probationis ſuper tribus præmiſſis articulis impoſuimus: videlicet ut oſtenderes, quòd prædictam cancellariam perſonæ idoneæ, modo canonico, & tempore competenti donaſſes. Porrò cùm donatio fuiſſet occulta, & ideò ſuſpicione non careat, & elapſo jam anno nullus cancellarius omninò appareat: non immeritò credebamus, quòd ſecundum Lateran. concilii *f* ſtatuta ad nos eſſet ipſius cancellariæ donatio devoluta, & ideò potuiſſemus ipſam ſine culpa conferre: quoniam etſi locum Dei teneamus in terris, non tamen de occultis potuimus *g* divinare. Quia ergo contra illud quod prima facie juſtè præſumebatur pro nobis, præſertim cùm reſponderis primo vice, quòd cancellariam alicui non contuleras, facultatem tibi pro te probandi conceſſimus: non fuit gravamen, ſed gratia: nec ex malitia, ſed ex benignitate proceſſit. Quod etiam de modo canonico fidem nobis fieri mandavimus, tu cauſam præſtitiſti mandato, qui ſæpè nobis per literas tuas intimaſti, & tandem probaſti per teſtes, quod retentis tibi proventibus officium conceſſeras memoratum: ex quo non immeritò in talem conceſſionem fuimus ſuſpicati. Et ideò nos, qui non tam ex plenitudine poteſtatis, quàm ex officii debito poſſumus & debemus de ſubditorum exceſſibus ad correctionem inquirere veritatem, te maximè cauſam *h* occaſionem præſtante, inquiſitionem commiſimus faciendam. Omnibus ergo diligenter auditis, te in tribus comperimus fuiſſe culpabilem: circa contrarietatem reſponſi, quia non ſolùm nobis, ſed nec cuiquã debuiſſes ex certa ſcientia contraria reſpondere. Circa carnalitatẽ animi, quia non ex *i* adfectu carnali, ſed diſcreto judicio debuiſti eccleſiaſticum officium & beneficium in perſona magis idonea *a* diſpenſare. Et circa inhoneſtatem facti, quia non licuit ex pactione vel conventione quacunque ſub modo vel tenore præſcripto concedere nudum officium, & *b* tibi retinere proventus: cùm in Lateranen. concil. *c* prohibitum ſit, ne quis conferendo eccleſiaſticum beneficium, partem proventuum ſuis uſibus retinere præſumat: & alibi cautum reperiatur in canone, quòd eccleſiaſtica beneficia ſine deminutione debent conferri. Vnde credimus diſtinguendum, utrum qui dat ſpirituale beneficium, proventus ipſius ante donationem percipiat. Nam ſi proventus ante donationem non *d* perceperit ipſe, ſed alius, & ex donatione conſequatur *e*, ut ipſe proventus *f* percipiat, non eſt dubium *g* circa hæc intercedere ſimoniacam pravitatem. Si verò ante donationem perceperit ipſe proventus, credimus diſtinguendum, utrum ante donationem conſtituat, ut ipſi proventus retineantur ad tempus pro cauſa juſta & neceſſaria: aut conveniat cum eo, qui accepit beneficium, ſeu cum mediatore quocunque, ut officio illo conceſſo retineat ipſe ſibi proventus. Primum enim membrum credimus eſſe licitum. Secundum autem dicimus non licere: ne viam aperiamus his, qui pravitatem ſuam ſatagunt palliare.

[1 *Et oculi noſtri videant æquitatem, quia regia via debemus incedere, nec ad ſiniſtram omninò nec ad dextram declinare, ita magnum judicantes ut parvum, quia non eſt apud Deum acceptio perſonarum, &c. Quia poſt interdictum noſtrum ei præſumpſiſti tradere bullam, cùm in traditione ſaltem debuiſſes differre donec noſtrum conſuleres beneplacitum, dilect. fil. n. I. Archidia. & Olento canonico Mediolanen. dedimus in mandatis, ut ſi etiam poſt ſecundum mandatum, per quod totius cognitionem negotii ad noſtrum judicium revocamus, ut id ipſum recognoſcerent attentatum, traditionem ſigilli decernerent irritam & inanem, inhibentes H. ne quolibet modo eo uti præſumeret, cùm plus ſit Roman. Pontifi. ad ſe aliquod negotium evocare, quàm ad eum ſuper aliquo negotio provocare.*]

DE REBVS ECCLESIAE ALIEnandis, vel non *h*.

TITVLVS XIII.

CAP. I.

Non poteſt prælatus res unius eccleſiæ alteri dare, nec invicem res illas commutare ſine ambarum conſenſu.

Ex Concilio Lugdun. *i* quarto.

NOn licet *k* Epiſcopo vel Abbati terram unius eccleſiæ vertere ad aliam, quamvis ambæ in ejus ſint poteſtate: tamen ſi commutare voluerit terras earum, cum conſenſu ambarum *l* partium faciat.

CAP. II.

Principes ſeculares res eccleſiæ donare non poſſunt: & qui ab eis recipiunt, excommunicantur: perdunt omnia, quæ ab eccleſia alias legitimè obtinebant. hoc dicit, ſecundùm unum intellectum, qui ſatis placet.

Ex eodem *m*.

QVi res eccleſiæ petunt à Regibus, & horrendæ cupiditatis impulſu egentium ſubſtantiam rapiunt, irrita

a *Duxerint.* b *Vid. l. & ſuum hæred. §. fil. l. ſeq. ff. de pac. & l. quod major. ff. ad munic.* c *C. 1. eod. tit. in 3. comp.* d *accuſatione.* e *debeat.* f *Alex. III. cap. 8.* g *poſſumus quod ergo &c.* h *Qualiter differant cauſa & occaſio, vide hic Pannor.* i *Dictum deeſt in quibuſdam.*

a *Cap. conſtitutis. ſuprà de appell.* b *ejus tibi.* c *Lateranen. ſub Alexandr. III. capit. 7. §. prohibemus.* d *percepit.* e *conſequitur.* f *recipiat.* g *Hæc duo verba, circa hæc, deſunt in antiq.* h *al. vel non alienandus.* i *Lugdun.* k *Burch. l. 3. decr. c. 24. Ivo p. 3. c. 3. cap. 20. & Cap. 1. eod. tit. in 1. compilat. Vid. Chalder. conſil. 4. hoc tit.* l *Vox partium, deeſt in antiq.* m *al. Idem. Burch. l. 55. c. 36. & Ivo p. 16. c. 37.*